Alexei Mateevici

Limba noastră

versuri

Limba Noastră

Alexei Mateevici

Editura Bestseller

Imagine: Javarman/Shutterstock.com

bestseller

Carte electronică publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Eu cânt

Eu cânt pe-acei ce-n jug și chin
Pe-a lor spinare țara țin,
Cari în robie și necaz
Voinici, puternici au rămas!

Vânjoși, înalți, ca fierul tari,
De soare arși, bătuți de vânt,
Brăzdează harnicii plugari
Al țării lor mănos pământ.

Din plug pe toți ei îi hrănesc,
Vărsând pâraie de sudori,
Dar tot puterile le cresc;
Pe-acești puternici muncitori
Eu cu mândrie-i cânt!...

Eu cânt pe-acei ce pân' acum,
Fără cărare, fără drum,
În noapte rătăciți au stat,
Nădejdea însă n-au lăsat;

Pe-acei ce tare, neclintiți,
Oftând amar din când în când,
Întreaga lume-au sprijinit,
În urma plugului mergând;

Cari focul vieții nu l-au stins
În pieptul lor de fier făcut,
Și cât de mult n-am plâns,
Tot alte zile-au prevăzut,
Pe-aceștia eu îi cânt!...

Eu cânt, căci văd că ele vin
Acele zile de senin;
Eu cânt, căci văd de-acum că piere
A țării veșnică durere;

Eu cânt, căci văd necazul frânt,
Ș-aud plugari în zori cântând,
Nu doine de amar, de dor, --
Înviorarea țării lor...

Și glasul vieții ascultând,
Venirea zorilor eu cânt!...

Chișinău, 23 februarie 1907

Cântecul zorilor

Hai, măi frate, hai, măi frate,
Zorile s-aprind,
Hai să căutăm dreptate,
Voie și pământ.

Plugărit-am viața toată
Ș-am muncit noi rău,
N-am văzut zi luminată,
Numai greu, tot greu.

Și pe umeri numai juguri
Pân-acum am dus,
În robie și lanțuguri
Toate ni le-am pus;
Ș-ale sufletului daruri
Noi le-am înecat
Tot în plânsete ș-amaruri,
Ce ne-au apăsat;
Și odorurile minții
Noi le-am prăpădit,

Căci în ceața neștiinței
Tot am viețuit.

Muncă, muncă și iar muncă,
Alta n-am văzut;
Și în munca noastră lungă
Toate le-am pierdut.
Am crescut în largi ogoare
Roadă cu prisos,
Dar din pâinea roditoare
N-am avut folos,

Căci ogoarele luate
Fost-au de la noi;
Nouă-n schimb ne-au fost lăsate
Juguri și nevoi.

Goi, lipsiți de toate-n lume,
Vecinic înjosiți,
La boieri n-avem nici nume.
Pe pământul țării-mume
Zăcem necăjiți.

Dar destul! Venit-a ceasul,
Ceasul așteptat,
Ca să dăm noi jos necazul,
Care l-am răbdat.

Vezi?! În zarea depărtării
Zorile s-aprind,

Sfânta zi a învierii
Vine strălucind.

Hai, măi frate, hai, măi frate,
Nu munci robind,
Hai să căutăm dreptate,
Voie și pământ.

Scoală, frate! Căci ne cheamă
Zorile ce vin.
Scoală, frate, și ia-ți seamă,
Singur ți-ești stăpân.

Pentru noi, feciorii gliei,
Zorile răsar,

Pentru-nfrângerea robiei
Bietului plugar.

Trece noaptea. Lupta vine.
Frate, ieși gătit!
Cel nepregătit rămâne
Vecinic biruit.

Trece noaptea. Hai, măi frate!
Zorile s-aprind,
Hai să mergem spre dreptate,
Voie și pământ.

Chișinău, 5 februarie 1907

Țăranii

Când ziua luminile-și stinge
Și cele din urmă-n câmpii le aruncă,
Țăranii, veniți de la muncă,
Își cântă viața și glasul le plânge.

Își cântă necazul cel mare,
Își cântă nevoile lor în robie,
Și cântecul plânge-n câmpie,
Suspină și cântă în versuri amare.

Și cântă obidele sale,
Iar seara albastră-i ascultă-n tăcere,
Și cântecu-i plin de durere,
Și inima-n piept ți se zbate de jale.

Își varsă tot dorul și focul
În plângeri prelungi de robie și chin,
Și stelele serii rămân
În jale. Și robul își plânge norocul.

Și greu deznădejdea se lasă,
Și neagră, ca noaptea ce vine, întinde
Aripile, satul cuprinde,
Și țărănimea-n aripi o apasă.

Dar iată de-odată s-aude:
Un glas de flăcău din țărani se desparte,
Puternic — se duce departe,
Deșteaptă câmpiile, văile mute.

Și cântecul sună-n ogoare
Și, mândru, vorbește de drepturi și voie,
Și-ți pare aprinsă a țării nevoie
De versuri cu foc arzătoare.

Chișinău, 13 februarie 1907

Țara

În versul cântecelor poporane
Se închină țărănimii basarabene

Frunză verde grâu de vară,
Ce-i frumoasă a mea țară!
Țara mea nemărginită
Cu verdeață-mpodobită.
Cât cu ochii-n zări cuprinzi,
Țăruleano, te întinzi,
Strălucind în ape-oglinzi;
Cât cu ochii dai și vezi --
Tot câmpii, păduri, livezi,
Șesuri, văi frumoase, sate,
Pâini în brazde semănate,
Munți și dealuri-nalte, vii,
Depărtări largi, albăstrii.
Primăvara — numai floare
În câmpii mirositoare.
Vara — aur tot turnat
Până-n zare revărsat,
Aur viu de pâine coaptă --
Munca țărănimii dreaptă.
Trece vântul prin ogoare,
Dă pământului răcoare
Și se duce pân'în zări
Și răzbate-n depărtări.
Păsări cântă-n ceruri sus,
Tot zburând înspre apus.
Pelin verde, iarb-amară,
Măiculiță, scumpă țară,
Mândră ești tu și frumoasă;
Mândră ești tu la vedere,
Of! Dar nu ești norocoasă,
Zaci în vecinică durere;

'N lacrimi tu te scalzi și jale,
Pân'în vârfurile tale, --
Lacrimile fiilor,
Necazul copiilor.
Cât ești, maică, tu de mare,
Gemi tot în nevoi amare,
Cât ești de nemărginită,
Tot atât și necăjită.
Veneticii, țară dragă,
Te mănâncă toți la clacă,
Îți iau bogățiile
Și-și lățesc moșiile.
S-au făcut ei boieri mari,

Chinuiesc pe-ai tăi plugari,
Pe noi ne-au încălecat,
Pâinea toată ne-au luat,
Țara-n mâini au apucat,
Sângele ei ne-au băut
Și neoameni ne-au făcut.
Fiii, pământenii tăi,
Au luptat ca niște lei,
Au vărsat ei mări de sânge,
Ca să poată jugul frânge, --
Jugul cel greu din vechime
De pe-ntreaga românime;
Au dat jos jugul turcesc,
Acum duc cel boieresc --
Și mai greu și mai drăcesc.
Mult am mai luptat și noi,
Te-am scos, țaro, din nevoi,
Am luptat și-om mai lupta,
Nici la gânduri nu vom sta,
Căci norodul oropsit
Din 'ntuneric a ieșit,
Biruit nu s-a lăsa
Pentru scumpa țara sa.

Chişinău, 21 februarie 1907

În zarea anilor

În zarea anilor trecuți
Eu văd în flăcări asfințituri,
Eu văd albastre amurgituri
În zarea anilor trecuți.

E primăvară. Sunt în floare
Salcâmii. Stau pe gânduri puși.
Și o căldură-mbătătoare
Și o miroznă-amețitoare
Mă duce lin departe-n zare,
În zarea anilor apuși.

Ș-atunci salcâmii gânditori
Stau înfloriți în zori de foc;
În umbra crengilor cu flori
Visam eu visuri de noroc...
Dar anii ceia sunt pierduți
În zarea anilor trecuți.

Ca și atunci, văd și acum
Lucirea zorilor pe drum,
Salcâmi în floare, gânditori...
Dar unde-s visele cu flori?
Aceia ani, acelea zori
Trecuți de-acuma sunt și duși
În zarea anilor apuși.

Chișinău, 13 mai 1907

Atunci când soarele apune

Atunci când soarele apune
Și zarea arde-nflăcărată,
Atuncea inima îmi spune
Durerea ei nemângâiată.
Și tot mă-nșel și trag nădejde,
Că nu-i departe alinarea,
Dar mintea mea mă amăgește
Și tot mai tare mă muncește.

Nădejde nu găsești în lume
Și n-ai de ce nici să o cați:
Ea numa-n suflete trăiește
Și doruri-n inimă trezește...
. . . . . .

1907

Pocăința hoțului

Când Hristos cu spini pre frunte,
Pre cruce răstignit murea,
Întunecimea-naltul munte
Golgotha toată-acoperea.
Atunci un hoț privind în sus,
Cu ochi aprinși de pocăință,
Strigat-a către Iisus,
Mărturisind a sa credință:
„În slava raiului, Stăpâne,
Tu să mă pomenești pe mine!"
De-atunci și noi cu plecăciune
Rostim această rugăciune.

Nu-i vorbă, de răbdat îi greu,
Când cineva te prigonește,
Dar, frate, pentru acest rău
Acel de Sus te răsplătește.
Și vrajba, pizma, ele-odată
Găsi-vor dreapta judecată.
Nu-i vorbă, că putem și noi,
Răbdând obide și nevoi,
Să răsplătim. Dar ce folos
Când calci porunca lui Hristos
Și pilda Lui? Dar dacă stai
La îndoială, ce-ți rămâne,
Decât ca să-ți aduci aminte
De ale lui Hristos cuvinte
Când l-au iertat pe hoț: „Cu mine
Vei fi tu azi în rai". Creștine,
Gândește. Când Hristos îl iartă
Pe-un hoț și-i dă o sfântă soartă,
Ți-a da El ție iertăciune
Când tu cu zisa rugăciune

Pe buze — vrajba ții în gând,
Porunca Domnului călcând?

Martie 1910

Mângâiere

Când scârba inima îți arde,
Nădejdea-n suflet ți se stinge,
Când primprejur nu afli dreptate,
În luptă verși sudori de sânge.

Când pătimind slăbești, creștine,
Tu de obida răutății,
În toate clipele vieții
Să știi că Domnul îi cu tine!

Și fie-ți patima nespusă,
Și pară-ți cât de grea scăparea,
Lumina zilelor apusă,
Să știi că-n cer îi îndurarea.

Când crucea vieții te doboară
Pe tine la pământ, creștine,
Grozava soartă te-nfioară,
Fă-ți pace: Domnul e cu tine!

Martie 1910

Cina cea de taină

Au zis Hristos: „Ar' să mă vândă
Unul din voi", — ș-amară
I-au pătruns atunci durerea
Pe ucenici; toți se-nfioară
Și-ntreabă:
"Doamne, eu?"

Și Ioan nestrămutatul,
Iar și Petru, plin de frică,
Si-mprejur din nou cu toții
Tremurând încep să zică:
"Doamne, eu?"

Ce să zic atunci eu, bietul,
Eu, cu inima mea slabă,
Când și cei tari în credință,
Tremurând, pe Domnu-ntreabă:
"Doamne, eu?"

Aprilie 1910

Hristos au înviat

Se așternuse piatra pe proaspătul mormânt
Și noaptea coborâse, acoperind cetatea.
Se liniștise neamul vânzării. Pe pământ
Era o taină mare... minune-apropiată.

Au stat tăcuți de pază cei doi ostași străjari
Ne-atinși de măreția adâncurilor firii,
Nepresimțind venirea minunii celei mari
Ce-avea să schimbe fața și rostul omenirii.

Și iată miezul nopții, de stele-mpodobit;
Un tunet lung s-aude, pământu-n el vuiește,
Adânci puteri îl mișcă, izbindu-l. Zguduit,
Mormântul se deschide: scriptura se-mplinește.

Lumini lucesc la gura mormântului deschis,
Întunecimea piere o clipă-n toată firea...
Hristos învie!... Paznici, să fie vouă vis,
Lumina vă orbește, v-a înlemnit uimirea!

Lumină din lumina cerescului cuprins
Lucește-acum pe chipu-i, Îl-nalță biruința.
Și, lepădând pământul, îi lasă foc nestins
Pe calea mântuirii: nădejdea și credința.

Cu moartea Sa, pe cruce murind nevinovat,
Ne-au dat El nouă pildă a marii jertfi de Sine,
Cu moartea Sa pe moarte călcând au înviat
Spre învierea vieții în faptele de bine.

Cântați cu bucurie acelui Ce-au scăpat
Pe om și omenirea de moarte sufletească.
Îi Paștele! Viață! Hristos au înviat!
Iubire între oameni și pace să domnească!

Aprilie 1910

Cântecul clopotului

O, clopote! Frumos mai suni,
Când credincioșii îi aduni
La locul sfânt de rugăciune,
În cer cântarea să le sune...
În zile mari de sărbătoare,
La răsărit ș-apus de soare,
Tu chemi stăpâni și muncitori
Ai lui Hristos închinători.
Chemarea-ți porți prin munți și văi:
Și vin închinătorii tăi.
În cer ajunge-a ta sunare,
Cu dânsa și a lor cântare,
Un cântec sfânt, frumos nespus,
Se suie, ca tămâia,-n sus,
Ducându-se în cer... Ce dor nu duce,
Ce poate inima s-apuce?
Și jalea inimii zdrobite,
De toți pe lume părăsite,
Și bucuria mulțumirii,
Și arzătoarele dorințe
De mântuire, pocăință...
Un cântec sfânt, frumos nespus,
Le suie toate-acestea-n sus,
Și când arama-n ceruri sună...
A noastră inimă răsună...
O, clopote! Frumos mai suni,
Când credincioșii îi aduni
La locul sfânt de rugăciune,
În cer cântarea să le sune...
O, sună dar prin munți și văi,
Să vie-nchinătorii tăi.

Iunie 1910

Un vis dorit

Un vis grozav eu am visat
Și-acum nu-l pot uita:
Că sufletul meu în păcat
Și patimi dormita.

Viața repede trecea
Și moartea-mi sta în prag
Și tot mai scurt mi se făcea
Al zilelor șirag.

Și vestitori de-acuma sânt
A morții — boli, dureri,
Ș-al viitorului mormânt
Simțesc eu reci suflări.

Dar păcătos, nepăsător
Sărmanul suflet stă
Și nici un gând mântuitor
Lumină nu-i mai dă.

Ș-așa sfârșitul m-a găsit
În dormitare grea,
De drumul morții negătit,
Robit de viață rea.

Și îngerul meu păzitor
De jalea mea plângea,
Dar plânsetul lui jelitor
L-a suflet n-ajungea...

Din somnul meu am tresărit
Cu scârbă-amară eu
Și văd: de sufletul robit
Departe-i Dumnezeu!

Și către suflet am strigat:
Fii treaz și nu dormi,
Dormind în patimi și păcat
Pe veci vei adormi.

Puține zile ți-au rămas
Pentru căința ta,
Deci, scoală și fii treaz,
Mai mult nu dormita.

Îndreaptă-ți mintea spre Hristos,
Dreptate și-adevăr:
Căința unui păcătos
Îi sărbătoare-n cer.

Iulie 1910

Mântuirea

Se risipise al binelui cuvânt
Din mintea-nnegurată de păcat;
Dar miluirea Ta ne-a mângâiat
Cu așteptarea ceasului cel sfânt.

Prin mila Ta cea sfântă dat ne-a fost
Să Te zărim în patul Tău smerit,
Departe-n luminosul răsărit,
De unde-ai arătat al vieții noastre rost.

De unde-ai revărsat viață nouă-n noi
Și ne-ai trimis lumina Ta din cer
Spre-a mântui viețile ce pier,
Mult necăjite-n rele și nevoi.

Și cum o zare lină într-un pustiu
Se-nalță și tot crește luminând, --
Așa pătrunde-n minte și în gând
Credința într-aceia cari Te știu.

La strălucirea stelei din senin,
Trezitu-s-au nădejdile pe rând,
S-au luminat și inimă și gând,
Cu Tine s-a-nfrățit tot sufletul strein.

La-mpărăția dragostei de veci
Adus-au toți Puternicului dar,
Ștergând și urma lacrimii de-amar
Și-nfierbântându-și gândurile reci.

Altar frumos ți-ai ridicat în ei
Punându-i jertfă inima din piept,
Spre liniștirea sufletului drept
Și spre-a-ndrepta pe oamenii cei răi.

Și fumul sfânt ce suie-ncet spre cer,
Rugând iertarea vinii din trecut;
Iar sufletul ce-odată-a fost vândut,
S-a mântuit din jugul lui de fier.

S-a mântuit... Ne-am mântuit și noi,
Căci s-a zdrobit puterea celui rău,
Și-n locul lui venit-a Dumnezeu,
Mântuitorul nostru din nevoi.

August 1910

Un sfat

Să fugi de fapta rea, creștine,
Ascultă-al Domnului cuvânt,
Și făptuiește numai bine
Din leagăn până la mormânt.

Atunci c-un zâmbet fericit
Vei trece prin această viață,
Și chiar și moartea, liniștit,
Putea-vei s-o privești în față.

Atunci — plug, seceră și sapă
Vor fi ușoare-n mâna ta,
Și lângă un ulcior de apă
Tu vecinic vesel vei cânta.

Iar când muri-vei, cu mult dor,
Străini și neamuri te-or jeli,
Și flori din lacrimile lor
Pe-al tău mormânt vor răsări.

Decembrie 1910

Roagă-te

Roagă-te în fericire,
În nevoie roagă-te,
Roagă-te în pătimire,
În smintire roagă-te.
Roagă-te obijduit
Și-n primejdii roagă-te.
Roagă pentru cel iubit,
Pentru dușman roagă-te.
Roagă-te pe când slăbești,
Când ești tare, roagă-te.
Roagă-te când plângi, jelești,
Când te bucuri, roagă-te.
Roagă-te-n ceas de ispită,
Și de patimi, roagă-te.
Roagă-te, când biruită
Îi ispita, roagă-te.
Roagă-te în ceas de moarte,
De iertare roagă-te;
Roagă-te, atunci te iartă
Cel din ceruri, roagă-te!

Decembrie 1911

Lumina cea de seară

Ia spune, frate: lumina când se țese
Cu întunericul în blânde nopți de vară,
De ce-ntr-a noastre firi, pe-aripi de seară,
Cresc rugăciuni, de noi neînțelese?

Și focul lor, întocmai ca o ceară,
Ne arde firile de patimi înghețate
Ș-aprinde-n noi credințele curate,
Ce fac ca toată patima să piară;

Umblăm atunci, ca umbre ușurele,
Și alte lumi vedem în depărtări,
Uităm păcat și vrajbă — toate cele;

Și luminați, zburăm-n acele țări,
Cari sunt în zare, mai presus de stele,
Spre Cel Ce a zidit pământ și cer.

Ianuarie 1912

Psalmul al 83-lea

Sufletul mi-i amărât
Și de patimi ostenit,
Inima pace-mi dorește
Și la Tine, Doamne, vine,
Gându-a lumilor, Stăpâne,
La Tine în veci năzuiește.

Păsărilor locuință
Le gătește-a Ta voință.
Prin Preasfânta-Ți hotărâre,
Greul crucii suferind,
Fiii micului pământ
Toți gândesc la a Ta liniștire.

O, cu ce mare dor
Arde inima lor,
Când se trag la locașele Tale.
Vreau să cânt eu cântări
Despre slava din cer
Ca să-mi spun în cântări a mea jale.
O, ce sunt fericiți
Cei din cer proslăviți,
Gurile nu le tac de cântare;
Nu știu ei cum știm noi
Grele amaruri, nevoi.
Sufletu-i plin de-alinare.

Și o zi, — ca un veac
O trăiesc mai cu drag,
Decât noi pe pământ, și o mie*
Eu la praguri să stau,
În locașul Tău vreau,
Nu în curtea mea mare, pustie**.

Fericiți sunt ș-acei
Cari ș-aici în ani grei
Își îndreaptă spre Tine nădejdea;
Pe-al durerii pământ
Ei la cer cugetând,
Viața toată petrec îngerește.

Valea plânsului greu,
Ei, crezând-n Dumnezeu,
O petrec ca o noapte senină
Și găsesc bucurii
În copii, în clipe adânci de noapte,
Când tac a zilei voarve, șoapte.

În arzătoarea rugăciune
Ș-acelui nume să răsune,
Ce somnul vostru vă privea,
Cu sfânta cruce vă-nsemna,
Cu mila Domnului chema
Asupra capetelor voastre...

Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim

Glasuri de bucurie,
Laude și rugăciuni,
Din cântarea gurii vie
Și a chimvalurilor struni...
Iudeea slobozită
Poate-și cânta izbăvirea?
Roma [1] poate-i biruită
Și venitu-i-a pieirea?
Împăratul cel puternic,
Așteptat cu nerăbdare
Poate vine falnic, mare
La norodul său nemernic? [2]
Drumul dinspre Galileea
Tună-n vuiete de glasuri,
Parcă toată Iudeea
A uitat a ei necazuri...
Și mulțimea zgomotoasă
Merge-n valuri de lumină,
Așteptând pe căi pietroase
Rămurele de măslină...
Poarta mare din cetate
S-a deschis de dimineață,
Gloate vii și bucurate
Iese-n mâine cu verdeață,
Și-a lor veselă „osană"...
Prin împrejurimi răsună...
Calea cea galileeană
Cu Împăratul le-mpreună...
„Bucură-se Cel Ce vine
Întru Dumnezeu la noi,
Cel Ce lumea cu-a Lui mâine
Slobozește de nevoi;
Și-n blagosloviri trăiască
Al Davidului Fecior,

Ce-a venit să izbăvească,
Ce-a venit Mântuitor!"

*

Glăsuiri de bucurie,
Laude și rugăciuni,
Din cântarea gurii vie
Și a chimvalurilor struni, --
Ele oare ce înseamnă?
Din măria pământească

Nu-i căzută Roma-Doamnă,
Și pierirea vrăjmășească
Îi departe. Împăratul
Păcii, nu al biruirii,
Vine blând acuma, iată-L,
Spre măria răstignirii.
Nu-i înconjurat de slavă
Pământească, pieritoare,
Ci prin sânge câștiga-va
Slava-n veci judecătoare.
Izbăvi-va nu moșia
Iudeilor de dănii: --
Lumea toată — de robia,
De-njosirile sătănii.
Vine un voinic, cu gloata
De vânjoși leghionari [3], --
Merge-ncet, smerit, în roata
Ucenicilor păscari;
Și cetatea, ce-L primește
Nu un scaun de-mpărat, --
Cruce, spini îi pregătește,
Chipul cel însângerat...
Dar și răstignit pe cruce
El trăi-va-n vecinicie:

Ucenicii Lui vor duce
Pretutindeni veste vie
De iubire și dreptate,
Și de mila cea frățească

Și vor boteza noroade,
Țările să le sfințească...

*

Glăsuiri de bucurie,
Laude și rugăciuni,
Din cântarea gurii vie
Și a chimvalurilor struni...
Drumul dinspre Galileea
Tună-n vuiete de glasuri;
Parcă toată Iudeea
A uitat a ei necazuri;
Și mulțimea zgomotoasă
Merge-n valuri de lumină,
Așteptând pe căi pietroase
Rămurele de măslină...

Îngerul și mironosițele

Pe cine-l caută acuma în grădină
Cu vasele de mir umplute?
De lacrimi inima li-i plină...

Zorește ziua nouă. Îi răcoare,
Dar cerul se înseninează
În ciripituri cântătoare.

De ce Îl caută aicea pe Hristos?
De ce-au venit aici să-l plângă?
Pe piatră un înger luminos...

El șade-n haine albe, strălucite...
Vestind cereasca bucurie
Mironosițelor scârbite:

„Hristos au înviat! Și nu vă mai mâhniți
Și nu-L mai plângeți ca pe mort,
Cătându-L între cei muriți!

A iadului putere-i biruită,
Zadarnică i-i răutatea:
De-acuma lumea-i izbăvită.

Întunecimea în lumină piere,
Măria ei i s-a surpat
Și fug vrăjmașii în durere.

Grăbiți-vă cu vești de veselie
Și spuneți veștile-n Sion:

Hristos îi viu și-n veci învie!"

Dorm florile. Grădina moartă tace,
Iar primprejur — albastre umbre,
Nisip, zori aurii — și pace.

Aprilie 1912

În dimineața duminicii

S-au dus dintâi acele două
Mironosiți cu mirul lor;
Era-ntuneric și prin rouă
Mergeau cu pasul grăbitor.

Vorbeau de cele petrecute,
De zile pline de dureri,
De pacea dimineții mute,
În ziua sfintei Învieri.

Și le era o groază mare
Rușinea crucii s-amintească,
A jidovilor blestemare,
Nemulțumirea omenească.

Batjocorirea relei goane
Și plânsul celor credincioși,
Ș-a crucii lui Hristos piroane,
Și ghimpii frunții sângeroși...

Își aduceau atunci aminte
Cum L-au luat de la ostași
Și în mormânt fără cuvinte
L-au pus — departe de oraș.

Trecut-a sâmbăta-n mâhnire,
Și noua zi în cer zorește;
Acum prin tainica scârbire
Un gând dorit ne mângâiește...

De prin desimile grădinii,
Din rouratica verdeață,
Le râd voios de-acuma crinii
Ascunși în scutece de ceață.

Dar ce-i aceasta? Ceața deasă
Ca printr-un poruncit se pierde
Și-o strălucire luminoasă
Aprinde-mprejurimea verde...

Ce strălucire minunată!
Venit-au. Iată și mormântul...
Dar piatra lui îi răsturnată
Și iar li se trezește gândul...

O, unde-i El? Înuntru nime...
Ce oare s-au fi săvârșit?
Tăcere prin împrejurime...
Veșmântul numai l-au găsit.

O, unde-i El? Unde-s străjerii?
Măcar o veste să aducă!
Și presimțirea Învierii
Le face înapoi să fugă.
Credința inimii le spune
Că Cela Ce nu L-au aflat,
Prin cea mai mare-a Sa minune,
Acum din morți au înviat!

Aprilie 1912

Înălțarea la cer a Domnului Iisus Hristos

Nu în măria lui Ilie,
Nu cu toiagul lui Moisei,
Nu-n tunete și strășnicie
Și-au lepădat iubiții săi;
Și nu pe căi scânteietoare
S-a înălțat la cer Hristos,
Ce-nvățături îmblânzitoare
Adus-a blând și luminos.
Învățătorul sfânt al păcii,
Al dragostei și al iertării
Și întemeietorul legii
Ce au dat putința învierii,
Lucea ca o steluță blândă
În înălțimea necuprinsă,
Ce-ncepe seara să s-aprindă,
Când ziua în apus îi stinsă.
Căci El în valea cea de plângeri
Venit-au nu cu războire,
Nu ca al răsplătirii înger,
Ce-aduce dreapta pedepsire
În fumuri și în fulgerare.
Venit-au Miel Nevinovat
Ca jertfa de răscumpărare
Ș-au fost cu spini încununat...
Venit-au pentru răbdăciune,
Smerire-a tot biruitoare;
Venit-au pentru iertăciune
Și mila-n veci nepieritoare...

Mai 1912

Fratelui creștin

Ce mângâiere-i — zi cu soare,
Când vezi în miezul negrei toamne,
Pentru o zi mângâietoare,
Dă-i binecuvântare, Doamne.

Ce mângâiere, când o rază
Pătrunde prin desimea ceții
Și pe o clipă luminează
Întunecimile vieții...

Durerile departe zboară
Din inima înseninată,
Lucirile de primăvară
Îți trec prin mintea bucurată...

Pentru o rază de lumină,
Pentru o clipă de iubire,
Trimite-i, Doamne, zi senină
Și dă-i a Ta blagoslovire!

Ce mângâiere — zi cu soare,
Când vezi în miezul negrei toamne,
Pentru o zi mângâietoare,
Dă-i binecuvântare, Doamne!

Mai 1912

Căutarea lui Dumnezeu

Eu am văzut întunecime
În cer — și surd gemea pământul.
Furtuni, a ceților desime,
Urlând, ducea cu sine vântul
Păduri voinici, ca-n secerare,
Și munți în ape au căzut...
Spre cer strigat-am cu glas tare,
Dar în furtuni și tulburare,
Pe Dumnezeu nu L-am văzut...
Și iată: — Văi nemărginite
Și dealuri-nalte, depărtate,
Cu stânci de munte-acoperite
Și zori, ca-n fum înfășurate,
Deodată ochiul mi-a zărit;
Și tresărind cu frică mare
Spre cer am îndreptat chemare,
Dar urma sfintelor picioare
Eu nici aicea n-am găsit.
Și iarăși văd minune nouă:
Roș-sângeratic cerul arde
Dintr-însul ploi de fulger plouă,
Ducându-se-n vârtej departe.
Și toate ard, de foc aprinse,
Și sufletu-mi înspăimântează,
Dar focuri și săgeți nestinse,
Pe Domnul nu-L înfățoșează.
Dar iată — liniște cerească;
Sunt plin de sfinte presimțiri --
La răsărit încep să crească
Lumini de aur, străluciri.
Dorința tainică mă face
Acolo sufletul să-mi zboare:
În raze vii, strălucitoare,
În sfântă liniște și pace,

Eu, împăcat, voios Îl simt
Pe Cel din vecinicie sfânt.

Mai 1912

Noaptea nașterii

De-ți slăbește credința în sufletul tău,
Deznădejdea cea grea te cuprinde,
De născutul acum Hristos-Dumnezeu
În amarul tău adă-ți aminte.

El în scârbă, plânsoare, necaz s-au născut,
Sub a Romei greoaie domnie,
Dar prin veacuri de vreme strălucind au trecut
Într-a Lui luminoasă mărie.

S-au născut El din focul ceresculuі dar,
Din smerirea Curatei Fecioare,
Ca, Puternic, să-i puie robiei hotar,
Să sfârșească amara plânsoare...

Rătăcind pe-al păcatului drum lunecos,
Nu i-au prins omenirea de veste,
Numai cei de la turme-au venit la Hristos,
Văzând rostul minunii aceste.

Și venind, pe Hristos Cel născut L-au găsit
Nu în casă de neam, boierească,
Dar în iesle, pe scânduri, cu paie-nvelit,
În colibă culcat — păstorească.

Și o stea-n răsărit s-a aprins minunat,
Ceru-ntreg bucurând și pământul,
Și pornind, a lucit ca un ochi înfocat
Drumul drept spre Hristos arătându-l.

În adâncă uitare au trăit Pruncul sfânt
Pân' la vârsta de cer hotărâtă,
Dar iubirea de oameni în sufletul blând
Au crescut-o frumos înflorită.

Cu această iubire, - acest vecinic odor,
Au purces El atuncea prin lume;
Al iertării și păcii milos vestitor
Spre mărirea Preasfântului Nume.

Calea crucii spinoasă, cu pieptul deschis
Au siut-o El, jertfa iubirii,
Și au murit, și a treia zi iar au învis,
Biruind stăpânea învrăjbirii.

De-ți slăbește credința în sufletul tău,
Deznădejdea cea grea te cuprinde,
De născutul acum Hristos-Dumnezeu
În amarul tău adă-ți aminte.

Povestirea cea sfântă în inima ta
Viu răsunet îndată găsi-va,
Și durerea în sufletul tău va-nceta,
Și plânsoarea cea grea conteni-va.

Răsărind cu Hristos din mormântul adânc,
Luminând întunericul gropii,
Sfânta dragoste-acum pe aceia ce plâng
Liniștește și mângâie robii.

Și să știi că de-atunci a-nvrăjbirii venin
Nu mai are aceea putere:
Cât de-adânc fie-amarul de care ești plin.
El ascunde scânteia-nvierii.

Cât de greu te-apasă, cu mâna de fier,
Nedreptatea în zilele tale, --
Tu să știi că iubirea, venită din cer,
Lumina-te-va-n scârbă și jale.

Tu să știi că veni-va doritul tău ceas
Și în piept ți-a muri suferința,
Și în sufletul tău, din amar și necaz,
Ca Hristos, învia-va credința.

Ș-a luminii luciri scânteia-vor în zori
Pentru tine în clipele cele,
Și atunci vei uita tu amaruri, plânsori,
Vei uita suferințele grele.

De-ți slăbește credința în sufletul tău,
Deznădejdea cea grea te cuprinde,
De născutul acum Hristos-Dumnezeu
În amarul tău adă-ți aminte.

El în scârbă, plânsoare, necaz s-au născut,
Sub a Romei greoaie domnie,
Dar prin veacuri de vreme strălucind au trecut
Într-a Lui luminoasă mărie.

Povestirea cea sfântă în inima ta
Viu răsunet îndată găsi-va,
Și durerea în sufletul tău va-nceta,
Și plânsoarea cea grea conteni-va.

Și să știi că veni-va doritul tău ceas,
Când în piept ți-a muri suferința,
Și în sufletul tău, din amar și necaz,
Ca Hristos, învia-va credința.

Decembrie 1912

În Betleem

Noapte-adâncă. În ceruri, sus,
Stele ard tremurătoare;
Doarme Pruncul Iisus
Sub privirile Fecioarei...

Pace-n cer și pe pământ,
Numai glas de cântători...
Îl slăvesc pe Pruncul Sfânt
Îngeri — sus, iar jos — păstori.

Varsă line străluciri
Pruncul sfânt și luminos,
Și cerești le luciri
Ard pe fața lui Hristos.

Steaua de la răsărit
S-a aprins cu foc în cer,
La-nchinare au venit
Craii dintr-acele țări.

Decembrie 1912

Hristos pruncul

Fecioara-Mamă Îl umbrește,
Spre Fiul-Dumnezeu plecată,
Și sfânta dragoste-i lucește
În fața Ei, cea luminată.

Iar El, prevédere adâncă,
Senin se uită înainte,
Și vede lumea cea nătângă,
Ce pe arginți la chin îl vinde.

Decembrie 1912

Hristos

Pe drumuri grele înnoptând,
Umbla prin țara chinuită,
Ca un Proroc gonit și sfânt
Vestind că lumea-i izbăvită.

Și ne-au chemat, pe-ai săi copii,
La ape vii și luminoase:
„Veniți, veniți, ai scârbei fii,
Cu Mine-n calea mea spinoasă!"

Cu foc privește-n suferință
Din crucea sa la noi Hristos,
Așteaptă de la noi credință,
Sfârșindu-și drumul său spinos.

Învățătorule! Ți-om da
Noi inimile însetate
Și vom veni în urma Ta
Din lumea plină de păcate.

Aprilie 1913

Mama

Te-am zămislit eu cu iubire,
Cu drag în mine te-am purtat
Și de la Domnul fericire
Eu cu plânsoare ți-am rugat.

Sub inima tremurătoare
Păzit-am micul copilaș,
Și dragostea mea arzătoare
Ți-a fost de strajă și sălaș.

Șoptit-am rugăciuni smerite
Și cu plânsoare m-am rugat,
Să-ți fie zilele scutite
De nenoroc și de păcat.

Și-ai fost cu firea părintească,
Cu duhul părintesc senin,
Cu-nțelepciunea ta firească
Copil cuminte și blajin.

Și când în floarea tinereții
Venit-a vestea războirii,
Tu jertfa sfântă a vieții
Ți-ai dat-o cetelor oștirii.

Și-n bătălia cea aprinsă
Sărit-ai plin de vitejie
La moarte, ca la stea nestinsă,
Ai năzuit cu bucurie.

Acum la vatra ta străbună
Încet eu numele-ți șoptesc,
Din lacrimi ți-mpletesc cunună,
Dar moartea ți-o blagoslovesc.

Decembrie 1914

Limba noastră

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.
Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.
Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.

Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara;
In rostirea ei bătrânii
Cu sudori sfințit-au țara.
Limba noastră-i frunză verde,
Zbuciumul din codrii veșnici,
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
Ai luceferilor sfeșnici.
Nu veți plânge-atunci amarnic,
Că vi-i limba prea săracă,
Și-ți vedea, cât îi de darnic
Graiul țării noastre dragă.

Limba noastră-i vechi izvoade.
Povestiri din alte vremuri;
Și citindu-le 'nșirate, -
Te-nfiori adânc și tremuri.
Limba noastră îi aleasă
Să ridice slava-n ceruri,
Să ne spiue-n hram și-acasă
Veșnicele adevăruri.

Limba noastra-i limbă sfânta,
Limba vechilor cazanii,
Care o plâng și care o cântă
Pe la vatra lor țăranii.

Înviați-vă dar graiul,
Ruginit de multă vreme,
Stergeți slinul, mucegaiul
Al uitării 'n care geme.
Strângeți piatra lucitoare
Ce din soare se aprinde -
Și-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvinte.
Răsări-vă o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

Văd prăbușirea

Noaptea, 5-6 iulie 1917

Văd prăbușirea unei stele,
Al nopții mândrului luceafăr,
Și sufletul cântării mele
Smintit se zbate și neteafăr.

Se scurge noaptea-n sfântă tihnă,
Dar tunurile vrăjmășești
Țintesc și bat fără odihnă
Să șteargă satul Mărășești.

Aduce fierul moarte-n șuier
Și prăbușire pe pământ,
Se frânge cântecul din fluier
Și moare-n tremur de mormânt.

Iar sufletul cântării mele
Smintit se zbate și neteafăr
La prăbușirea unei stele,
Al nopții mândrului luceafăr.

Mărășești, 5-6 iulie 1917

Cântec de leagăn

Stele-n Nistru, stele sus,
Dormi: povestea mi ți-am spus,
Stele-n Nistru-mpădurit,
Dormi, odorule iubit.

Fie-ți somnul ușurel,
Dragul mamei frumușel,
Te păzească îngerași,
Puiul mamei drăgălaș;

Ca să crești un moldovean
Mândru, falnic, năzdrăvan,
Să-nverzești, ca un stejar,
Paza vechiului hotar.

Să-ți lucească-n frunte-o stea
Doar ne-a lumina și ea,
Și cu codrul să te-ntreci,
Și dumbrăvile să-i treci;

Și să-i bați cărările,
Să ne sorbi durerile,
Și să treci la cela mal,
Țara să ți-o scoți din hal.

De ocară apele,
Puiul mamei, scapă-le,
Să ne cânte zânele,
Răsunând fântânile,
Să ne râdă zorile,
Să ne-mbete florile...

Stele-n Nistru-mpădurit,
Dormi: povestea s-a sfârșit...

Mărășești (Moldova), 7 iulie 1917

Atâtea chipuri

Atâtea chipuri mi se scoală
Din vraja nopților de vară,
Când frunza tremură de-aseară
De-un vânt ușor, plin de sfială.

Iar nourii îmi prind în mreajă
Stropiri de aur de pe sus,
La ușă plopu-mi stă de strajă
Ca un ostaș la slujbă pus.

Atâtea chipuri — rânduri, rânduri
În minte îmi răsar, învie,
Pornesc într-o călătorie,
Tovarăși cu-ale mele gânduri,
De nu mai pot de-nviforare
Și cad, sfârșit de obosire.

1917 (Mărășești)

Pietre vechi

Bunelului

I

În Bugeac, la Căușeni,
Dorm strămoșii moldoveni,
Numai pietre de mormânt
Mai păstrează-al lor cuvânt.
Și cum iei înspre Zaim
Vezi în deal un țintirim,
Țintirimul jidovesc --
Doi copaci îl străjuiesc.
Mai încolo — un pârău
Prin pietriș coboară greu.
Săpături destul de-adânci
Par a se vedea prin stânci.
Cine știe ce-adăpost?
Chișinăul cic-a fost...
Botna seacă dă în șes
Și se pierde-n stuhul des,
Și nu-i spune nimănui
Ce-a mai fost pe-aici și nu-i.
Știm ceva de la strămoși,
Despre hoții sângeroși,
Despre turci, despre tătari,
Despre hanii lor cei mari.
Știm că Botna a fost altă,
Căușani — o curte-naltă,
Și domnea aici un han,
Stăpânind pe moldovean.
Uneori mai dă să-nșire
Câte-un baci la povestire...
Spune vrute și nevrute
Despre pietrele tăcute.
Știm ceva, da-i greu de tot
Să te-alegi de-ici c-un rod;
Numai piatra de mormânt
Vrednică-i de crezământ...

II

Căușenii-s loc bătrân,
Târg tătar, lăcaș creștin,
Cine știe ce oșteni
Au mai fost la Căușeni.
Marmori frânte se găsesc
Și cu scris latin, grecesc.
Mai desfunzi pe-aicea muchii
Scrise și cu alte buchii...
Cât privești, tot pietre vechi
Stau de strajă, la priveghi...
Pietre mute, grăitoare
Și în umbră și la soare...
Drumuri și cișmeli turcești
Printre vii mai întâlnești.

1917 (Mărășești)

Basarabenilor

Să știți: de nu veți ridica
Din sânul vostru un proroc,
În voi viața va seca,
Zadarnic soarta veți ruga,
Căci scoși veți fi atunci din joc
Și-ți rămânea făr' de noroc.

Din cheag de lacrimi, de dureri,
Din trăsnet de mânie sfântă,
Și din nădejdi și zbuciumări,
Din năzuințI și frământări
El trebui facla să-și aprindă
Și-n el pe toți să vă cuprindă.

Și-n țara voastră va purcede
Pe drum de spini și chinuire
Cu gloata celor cari l-or crede;
Și duh aprins de înnoire
Va duce-n propovăduire.

El jalea vechilor câmpii
Numa-ntr-o lacrimă va strânge,
Din spic, din strugurul de vii
În stropi va scurge ape vii:
Din spic — sudori, din viță — sânge
Le va sorbi și nu-ți mai plânge,
C-atunci sorbiții stropi vor arde
Din țară toată vrăjmășia,
Clevetitori, dușmani de moarte,
Și cei cu limbi în două sparte
Atunci vor căuta frăția
Și lepăda-vor viclenia.

Și toți veți fi un gând ș-un nume
Și înfrățiți veți făuri
Un viitor mai bun în lume,
Iar el va ști să vă îndrume
Acolo, unde va zări
C-a voastră stea va răsări.

Dar știți: de nu veți ridica
De printre voi pe-acest proroc,
În voi viața va seca,
Zadarnic soarta veți ruga,
Căci scoși veți fi atunci din joc
Și-ți rămânea fără noroc.

Mărășești, 10 iulie 1917

Frunza nucului

Tatei

Frunza nucului tresare,
Oglindindu-se în lac;
Vântul un miros de floare
Îmi aduce din Bugeac.

De ce tremuri, frunzuleană,--
Fiica nucului rotat,--
Ce fior de prin poiană
Firea ți-a cutremurat?

Eu cu ierbile poienii
N-am nimic de împărțit,
Jale mi-i că moldovenii
Încă nu s-au înfrățit.

Vântul șuieră prin creste,
Vine zburător prin văi
Și-mi șoptește trista veste
Din Bugeac de la ai tăi.

Doarme tata somnul morții,
Și buneii-s în mormânt, --
Iar cei vii, prin voia sorții,
Duși din cele locuri sânt.

De la morți aduce știrea
Vântul veșnic zburător:
El din flori a prins șoptirea,
Flori de la mormântul lor.

Fie-așa, dar nu mi-i teamă
Despre soarta celor părți!
Dragostea ades mi-o cheamă
Fala câmpurilor verzi.

Mare-i fala din câmpie,
Dar bătrânii ți-s mâhniți.
Dragostea de unde-ți știe,
Că vor fi toți înfrățiți?

Dragostea adânc mă leagă
Cu părinții răposați.
Știu: din liniștea lor dragă
Răsări-vor numai frați.

Mărășești (Moldova), 12 iulie 1917

Unora

Noi nu ne înțelegem: voi vreți a noastră limbă
S-o înnoiți, surpându-i temeiurile vechi,
Și noua latinie, măcar de-ar fi cam strâmbă,
Vă pare totuși cântec, sunându-vă-n urechi.

Veșmântul firii noastre din pânză strămoșească
Cu tivituri de aur, de vechi argint și flori,
Războaie-mpodobite de-o mână meșterească
Vă par sărăcăcioase mantale de păstori.

Noi nu ne înțelegem: acolo unde bate
Izvorul veșniciei, frumoasei nemuriri, --
Vă pare că-i pustie, bordeie lepădate --
Și căutați s-aduceți de-ai voștri trandafiri.

Dar trandafirii voștri făcuți-s din hârtie
Și miroase a leacuri luate din dugheni,
În limbă doftorească a voastră latinie
Preface graiul slobod din codrii moldoveni.

Noi nu ne înțelegem: din sine limba crește,
Nevoie nu mai are de ajutor străin,
Din sine-și prinde floare, din sine se-nnoiește,
Când nu-i atingi temeiul puternic și bătrân.

Destulă înflorire păstrat-a limba noastră
Din sânul maicii sale cel vechi și sănătos,
Și nu-i mai trebui leacuri și nici boia albastră
Să zugrăvească cerul cel sfânt și luminos.

Noi nu ne înțelegem: povestea nu-i de-aseară
Și parc-ar fi să tragem și noi învățături,
Să nu ne-aducem graiul la stare de ocară,
Să tăvălim pe uliți cântarea din păduri.

Priviți: acei cu limba bolnavă, chinuită
Cu drag și cu mirare ne-ascultă când vorbim;
Iar cântăreți și meșteri cu pana iscusită
Fug de latina nouă, ca de un țintirim...

Noi nu ne înțelegem: dar de-ați simți ca mine
Ce patimi limba trage dintr-un străin puhoi,
Atuncea n-ați urni-o din temelii bătrâne,
Atuncea, mi se pare, ne-am înțelege noi.

Mărășești, 13-14 iulie 1917

La noul-Neamț

(Clipe trăite)

Clopotnița înaltă domnește-mprejurimea
Tihnitei mănăstiri,
Și plopii de la Nistru privesc în adâncimea
Măreței oglindiri.
Intrăm. Portarul-frate ne-arată găzduirea,
Înalt și somnoros...
Răcoarea ne cuprinde, și toată mănăstirea
Ne pare-un rai frumos.
Ne hodinim. Dar somnul nu poate să mă fure
Și mă mai duc prin vii.
Se coace poama. Cântec răsună prin pădure,
Și ziua-i la chindii.
Mă-ntorc. Aproape-i slujba și frații se adună
De prin chilii ieșind.
Chemarea își îndeamnă a clopotului strună...
Lumini în hram s-aprind.
Mă duc pe la egumen. La slujbă se gătește
După un somn ușor...
Dar bucurie mare că știu moldovenește: —
Bătrânu-i vorbitor.
Frumos moșneag bătrânul. Știut-a și pe tata
Și pe bunelul meu.
Biblioteca? Veche-i. (El totdeauna-i gata
Cu ajutorul său.)
Destul îi de bogată... A fost și mai avută,
Dar cărți s-au mai furat;
I-i jale de-un Apostol făcut cu mare trudă,
Dar șters de-un învățat.
Era nerânduială. Acuma-i mai cuminte
Monahul pus la cărți.
Ar' să-mi arate mâine cucernicul părinte
Din amândouă părți.

Grăbim la slujbă. Mare-i biserica de vară,
Frumoase zugrăveli.
Urmează proslăvirea cântărilor de seară
În cin și rânduieli.
În două străni frățimea călugărilor cântă,
Și ruși și moldoveni.
Și parcă-i nesfârșită caftisma slujbei sfântă,
Cântată-n două străni.
La ușă se îndeasă tot lume țărănească,
Tot babe și femei.
Și nu-s prea de departe: din partea părintească
Opaci și Plopi-Știubei.
Dar vine și sfârșitul. Se grămădesc la masă
Și oaspeții veniți.
Un negustor de-aproape, bolnava preoteasă,
Vreo câțiva poftiți.
Afară amurgit-a, ferestrele-s deschise,
Un dulce țârâit.
Ceasornic de perete și două chipuri, scrise,
De-un frate iscusit:
Din umbră blând privește al mănăstirii stareț,
Cinstitul Theofan,
Ș-Andronic cuviosul, un cronicar vorbareț,
Și bunul moldovean.
Blagoslovește masa părintele egumen;
Cu toții își fac cruce.
La masă — pește, vin din pivnițe se-aduce.
E postul Adormirii.

(Mărășești, 1917)

Deasupra Târgului Bârlad

Deasupra târgului Bârlad
Trecut-a un aeroplan
Și-un snop de pâine-a aruncat
Cules din lanuri de german:

„Noi semănat-am primăvara
Cu pâinea voastră toată țara,
Grădină, vale, deal și șes, --
Și-acuma roada am cules.

Mai mult de foame nu ni-i frică,
Sătui ne ține Muntenia,
Degeaba oastea se ridică,
Și prinde toată România".

Așa hârtie-a fost legată
De-un snop de pâine aruncată.
O, Doamne, unde-i ispășirea,
O, Doamne, unde-i mântuirea?

Străinii ne-au mâncat sudoarea,
Iar noi ne chinuim flămânzi.
Pământul, ce ne-a fost ca floarea,
Din colț în colț tu îl aprinzi.

Afurisirea cadă, Sfinte,
Judecătorule Părinte,
Pe cei ce țara ne-au vândut
Și robi năvalei ne-au făcut.

Dar milă fie-ți de creștini,
Ce spicul din sudori îl crește,
De-un biet, nevinovat român,
Ce-și spune-amarul românește.

Vezi, Sfinte, țara-i țintirim,
Ne izbăvește de hârșim,

Și pentru chinuri și sudori,
Și pentru bieții muncitori, --

O, Doamne, vie ispășirea,
O, Doamne, vie mântuirea.

Mărășești, 15 iulie 1917

Muncitorul

(Povestire)

Un biet creștin, ce ziua toată,
Ba uneori și noaptea încă,
Muncea ca să-și câștige pâine,
Tăind la piatră dintr-o stâncă,
Odată, ostenit de muncă,
A lepădat ciocanul jos
Și-a îndreptat spre cer privirea
Și-un lung oftat din piept a scos:

*

„O, Dumnezeule Preasfinte,
De ce Tu oare m-ai lăsat
Să duc atâta greu pe lume?
De ce nu sunt și eu bogat,
Să am slugi multe, casă largă,
De toate câte-mi trebuiesc,
Și-n loc de-a mă trudi cu munca,
Să stau și să mă hodinesc?"...
De sus din cer atunci un înger
S-a coborât la dânsul: „Fie,
Precum dorești..." Și muncitorul
Din cea mai neagră sărăcie
S-a pomenit ca-n vis deodată
Bogat, având tot ce dorea,
Și-n loc de-a se trudi cu munca,
El tot ședea, se hodinea...

*

Dar într-o zi a mers pe acolo
Stăpânul țării, -ncununat,
Cum umblă craii: în trăsură
De patru cai frumoși purtat,
C-un rând de călăreți 'nainte
Și călăreți având în urmă.
Bogatul de departe-l vede
Și fericirea i se curmă:
— „Ce strălucire! Câtă fală!
Așa viață-aș înțelege!
Eu nici pe-un sfert nu sunt ca dânsul.
Pe mine crai de m-ar alege!"
— „Să fie iar pe-a ta dorință",
Îi zice iar cel înger blând
Cu aripi albe, lucitoare,
Spre el din ceruri coborând.

*

Și iată-l crai de-acu bogatul,
El umblă prin supușii săi
Într-o trăsură de-aur, trasă
De patru cai ca niște zmei,
C-un rând de călăreți 'nainte,
Și-avea și-n urmă călăreți...
Dar iată soarele răsare
'Nălțându-se pe cer măreț.

*

Ș-a lui lumină — foc ce arde,
Îi pentru tot ce-i pământesc,

De sete iarba se usucă
Și florile se veștezesc.
Sărmanul crai! El nu mai poate
De nădușală arzătoare.
— „Oh, Doamne! se gândește-n sine,
Ce mult aș vrea să fiu eu soare!"

*

— „Prea bine", îngerul grăiește,
Spre el din nou venind în zbor...
Și craiul într-o clipă iată-l
Schimbat în soare lucitor.
Și de pe cer cu câtă fală
Își arunca a sa privire
În jos spre lumea fermecată
De-a lui frumoasă strălucire!

*

Un nour iată dar se 'nalță
Pe cer și tot se mai lățește;
Să scalde-n raze-acum pământul
Degeaba soarele voiește:
L-a învelit în umbră norul...
— „Vai! se plânge soarele cu foc:
Un nouraș mă biruiește,
În ceruri prinde al meu loc!

*

De ce, Stăpânule al lumii,
Așa un nor nu sunt și eu?"

Cel înger se coboară iarăși:
— „Să se-mplinească dorul tău!" --
În nor pe soare și-l preface.
Și norul varsă mări de apă
Potop îngrozitor, de care
Întreg nimica nu mai scapă.

*

Flori, grâuri, case, oameni, turme
Se pleacă-n apă, pier de-a rândul:
O stâncă nu mai stă tăreață
În față nourul privindu-l.
— „Poftim!... Of, Doamne!... Stânca asta
Mai tare este decât mine.
De ce, de ce nu sunt eu stâncă?"
Și bunul înger iarăși vine
Și noru-n stâncă și-l preschimbă...
Iar stânca arsă îi de soare,
De ploi, de vânturi îi bătută;
Dar stă pe loc nepăsătoare.
Deodată dar un om sosește
Având pe umăr o cazma,
Izbește cu cazmaua-n stâncă
Și stânca-ncepe-a se sfărma.

*

— „Vai mie! Muncitoru-acesta
Mă prăpădește! Mă doboară!...
De ce nu-s muncitor ca dânsul?"
Și iar cel înger se coboară...
— „Prea bine, cu blândețe-i zice,
Va fi precum ai cuvântat..."

Și bietul om din stâncă iată-l
În muncitor din nou schimbat.

*

Fusese-avut și crai puternic,
Iar astăzi? Taie ostenit
La piatră, cum tăia 'nainte
Și traiul nu i-a mai ticnit.
De soartă dar nu se mai plânge,
Căci a-ncercat pe lume toate:
Și trai fără' de necaz el știe
Că-n lumea asta nu se poate.

August 1911

Fie voia ta!

(Povestire)

Se ivea de după dealuri
Noaptea-n umbre mohorâte,
Scuturând întunecimea
Din aripile urâte.
Nu-i lumină nicăierea,
Numa-ntr-un bordei pustiu
Luminează-o luminiță,
Ca un suflet de-abia viu.
Și într-acel bordei, pe paie,
Numa-n petice-nvelită,
Zăcea mama celor patru
Prunci, cu fața necăjită.
Ea se zbate, se frământă,
Mila Domnului o cere
Și, privindu-și copilașii,
Se sfârșește de durere.
Și cucernica-i gândire,
Din credință izvorâtă,
Și-o îndreaptă către ceruri,
Către Maica Preacinstită.
Și se roagă cu căldură
Pân' ce graiul i se curmă.
Copilașii plâng de foame,
Căci felia cea din urmă
Au mâncat-o de-acu ziua,
Le-a rămas numai o coaje;
Biata mamă le-o-mpărțește
Și-i îndeamnă să se roage;
Iar ea cade-n pat zdrobită
Și de milă, și durere.
Și privirea i se stinge
Și puterea toată-i piere...

Copilașii plini de groază
Plâng, se vaietă și zbiară;
De-a lor țipete de groază
Chiar și moartea se-nfioară.
Toți o strigă și-o sărută
Și-o dezmiardă fiecare:
„Mamă, mamă, scumpă mamă,
Vom fi buni, o, milă-ți fie,
Nu muri! deschide ochii!
Lasă-ne-o, o, Doamne, vie!
N-auzi, mamă?" Ș-a lor lacrimi
Și durerea lor nespusă
N-ar putea un grai de oameni,
Nimeni ca s-o facă spusă...
Moartea galbenă ca ceara
Stă la căpătâi c-o coasă,
Dar și ea simțește lacrimi
Că îi pică jos pe oase.
„Nu, nu pot, ea se gândește;
O mai las pe biata mamă
Să-ngrijească copilașii
Amărâți și plini de teamă,
Voi răbda chiar și osânda,
Dar o las această seară..."
Și ca umbră nevăzută
A ieșit pe ușă-afară.

*

Se deșteaptă biata mamă
Ca trezită fără veste,
Plânsul pruncilor, durerea
I se par numai poveste.
Se ridică de pe paie,
Copilașii-n brațe-i strânge
Și-i sărută și-i dezmiardă,
Că nici unul nu mai plânge,

Culcă unul câte unul
Sărutându-i cu dulceață;
Iar pe cel mai mic, sărmanul,
Îl adoarme-n a ei brațe,
Și îi pace și îi bine,
Tot visează fericire.
Ce nu poate-o mamă face
Cu a ei sfântă iubire?

*

Către cer pleacă mâhnită
Moartea și se tot frământă,
Ce va fi oare cu dânsa,
Ne-mplinind voința sfântă?
Dumnezeu i-au dat poruncă
Și i-au zis: „Iată, spun ție,
Mama pruncilor de astăzi
Între vii să nu mai fie!"
Ș-a nesocotit cuvântul;
I-a fost milă, i-a fost jale...
Ce va zice Domnul oare?
Cum să-i vie ea în cale?
Și muncindu-se cu gândul
A ajuns la sfânta treaptă;
Și plecat, lângă Stăpânul,
Osândirea și-o așteaptă...
Dumnezeu pricepe gândul,
Știe toate și rostește:
„Moarte, ai ceva la cuget?
Spune ce gând te muncește?"
Cu privirea-n jos stă moartea:
„Înțeleptule Stăpâne!
Tu știi tot ce este astăzi
Și ce va veni pe mâine,
Știi că totdeauna fost-am
Fără milă și cruțare:

Țipetelor dureroase
Nu le-am dat eu ascultare.
Am smuls soțul fără milă
L-am trimis la vecinicie,
Fără grijă că îi tată,
Fără milă de soție.
Câte suflete iubite
Despărțit-am fără veste,
Câte mame, frați, surori
Și mirese și neveste
Le-am lăsat fără nădejde,
Doamne, toate le știi bine,
Că-mplinit-am totdeauna
Lucrul meu, cum se cuvine,
Dar acuma nu, Stăpâne,
Mama pruncilor trăiește;
Te îndură și mă iartă,
Ori, de vrei, mă osândește,
Căci atât amar și jale,
Țipetele și durerea
Bieților copii, săracii,
Mi-au luat de tot puterea
Ș-am lăsat pe biata mamă
De copiii ei să cate,
Cui să-i fi rămas în grije?"
Și aude ea răspunsul:
„O, voi, minți întunecate,
Văd că nu-nțelegeți firea,
Nici pricepeți voi cuvântul
Care stăpânește lumea
Și tot cerul și pământul.
Moarte, vina ți se iartă,
Du-te fără-ntârziere
Și pătrunde cu grăbire
În adâncul de la mare,
Și de jos din adâncime
Să-mi aduci aceea piatră,
Care vei afla-o-ndată,
Când vei întinde mâna dreaptă.
Înțelegi?"

„Prea bine, Doamne".
Și ca fulgerul de iute
Moartea valurile taie
Și-n vreo câteva minute
Află piatra poruncită

Și cu ea la ceruri pleacă,
Tot gândindu-se că oare
Cu ea Domnul ce să facă?

*

Dumnezeu ședea în slavă
Luminoasă, lucitoare,
Primprejur luciri de aur
Mai frumos decât în soare!
El privește mersul vremii,
Taina de puțini pătrunsă
Și zidește viitorul
Cu-ntocmeala lui ascunsă
Și ia-n seamă isprăvirea,
Veacurilor trecătoare,
Ce se pierd în vecinicia
Care-i este la picioare.
Câte taine ne-nțelese
Are firea cea cerească
Și minuni nepricepute
De gândirea omenească!
Și ce n-au putut pricepe
Învățații-o viață-ntreagă
Dumnezeu, dacă voiește,
Într-o clipă tot dezleagă,
Tot așa au fost din veacuri,
Tot așa au fost să fie,
Dar puterea nevăzută
Taină va fi pe vecie...
Moartea lângă tron așteaptă

Pân' ce Domnul către dânsa
Cu privirea se îndreaptă:
— „Ai venit?" — „Da, Împărate:
Am adus piatra cu mine".
— „Ai adus-o din adâncuri?"
— „Din adâncuri, Doamne!"
— „Bine! Acum frânge-o drept în două!
Ce-ai aflat?" — „Doamne, minune!
Vierme viu a fost într-însa".
— „Ei, ș-acum? Ce-i asta? Spune?"
Umilită moartea cade
La pământ, cerând iertare:
— „Vei pricepe-acuma oare
Soarta cu-a ei taină mare?
Știi acum cine-ngrijește
De toată făptura vie?
Mergi acum după femeie!"
— „Doamne, voia Ta să fie".

Septembrie 1911

Hristos după cina cea de taină

Cu mâinile Sale sfinte
Hristos picioarele au spălat
Acelui ce mergea a-l vinde...
Îndată L-au înconjurat
Apostolii Lui în tăcere.
Cu glasul dulce îi învață
Hristos; le dă și mângâiere
Și porunciri pentru viață:
— „Iubiții mei! le zice,
Vedeți, ziua sosește
În care Domnul vostru
Pe voi vă părăsește;
Așa vorbește Tatăl
În sfintele lui ținte,
O, facă-se acuma
Voințele Lui sfinte!
Amin, amin, zic vouă,
Așa îi scris în cer,
Căci mâine pentru lume
Eu trebui ca să pier.
Și chiar și voi, ce astăzi
Atâta mă iubiți,
Cu toți în noaptea asta,
Cu toți mă părăsiți!"
— „Și eu! îi zice Petru...
O, Doamne, Tu știi bine
Că niciodată-n lume
Eu n-am fugit de tine!"
— „Și tu, o, Petre!"
— „Doamne!
Aceasta nu se poate!"
— „Mă-i lepăda, o, Petre,
De trei ori în astă noapte!
Nu credeți că ca morții
Eu intru în mormânt:

În locul tot și vremea
Eu între voi sânt;
Puterea cea cerească
În tot locul domnește
Și ochiul Providenței
Pământul tot privește.
Dar mergeți în unire,
Vă răspândiți în lume
Și botezați noroade
În sfântul al Meu nume!
Fiți tari toți în credință
Și răspândiți dreptatea,
Noroadelor înjosite
Le duceți bunătatea,
Iar crailor puternici,
Ce calcă sub picioare
Cetățile vestite
Și sute de popoare,
Le arătați că-n lume
Sunt toate nebunie,
Că singura dreptate
Trăiește, este vie.
De fapte, fiecare
În ceruri va răspunde,
De Dumnezeu nimică
Nu poate-a se ascunde.

Dar mergeți prin noroade,
Dreptatea cuvântați,
Credința-adevărată
La toți o arătați!
Iar eu mă duc-nainte
Și nu mă îndoiesc,
Prin sângele meu astăzi
Pe om îl mântuiesc!"
Apostolii rămas-au în mâhnire,
Hristos de ei s-au despărțit,
Spinosul drum spre răstignire
Pe ei, ca niște oi, i-a risipit.

Martie 1912

Cântarea slavei

Voi, munți singuratici, moșnegi cununați
Cu stele în ceruri albastre,
În leagănul vostru de codri păstrați
În taină cântările voastre,
Căci păsări sălbatice, cu ochii arzând
Din tainica voastră dumbravă
Se-nalță cu fală în sus, proslăvind
Nespusa a Domnului slavă.

*

În voi își deșteaptă plânsorile lor
Pădurile-n toamna târzie,
Pe când le apucă al luptei fior
Și-a vântului groază, mânie,
Și mare vi-i jalea, când vânturi străbat
Prin tainica voastră dumbravă,
Dar vifori, furtuni și chiar frunze ce cad
Vă cântă a Domnului slavă.

*

La voi m-a adus în cărările ei
A zilelor soartă săracă,
Pădurea cea mândră din ani mititei
Mi-a fost și iubită și dragă;
Cântarea frumoasă din codrii bătrâni
Dă strunelor mele viață;
Și mândre povești din strămoșii creștini
Truditul meu suflet învață, --

Povești — de pe când oameni sfinți locuiau
Prin tainica voastră dumbravă,
Povești — de pe când ne-ncetat proslăveau
Nespusa a Domnului slavă.

*

Din văile voastre, în largul cuprins,
Privirea mea zboară departe
Și-n mintea mirată răsare aprins
Fiorul măririlor moarte...
Un cântec de jale eu parcă aud,
Ce moare în zvonuri de ape,
El plânge frumoasele vremi ce-au trecut
A sfintei iubiri de aproape,
Vremi, de pe când lume multă venea
Prin tainica voastră dumbravă
Și scârbele lumii cei sfinți mângâia
Spre marea a Domnului slavă.

*

Nu mai vezi pustnici prin dese păduri,
Prin tainici dumbrăvi și poiene:
Vremi grele de patimi, păcate și uri
Venit-au amarnic viclene...
Dar știu eu, schimba-se-vor vremile iar,
Căci toate în lume se schimbă;
Așa-mi povestește bătrânul stejar
Cu-a frunzelor tainică limbă;
Iar slava Preasfântului este în veac,
Lucește în toată schimbarea,
Și răul și binele într-un șirag
Ne-urmează în veci îndrumarea.
Amarele vremi de păcate și uri,

Cum au venit — se vor duce;
Și iarăși în pacea umbroasei păduri
Luci-va a sfântului cruce;
Pătrunde-vor cântece sfinte de foc,
Prin tainica voastră dumbravă,
Copacul și fiara cea rea la un loc
Cânta-vor a Domnului slavă.

Adeseori vara, când soarele-n dungi
Verdeața bogată vă-nvie,
Porniți credincioși preaînaltei porunci,
Năprasnica voastră mânie.
Din urletul vostru, sub cerul nestins
Din ploaie cu trăsnete grele,
Se naște atunci, ca un fulger aprins,
Cântarea cântărilor mele.
Când vâjâie vântul, urlând mânios,
Prin tainica voastră dumbravă,
Atunci prin strune-mi răsună frumos
Nespusa a Domnului slavă.

Voi, munți singuratici, moșnegi cununați
Cu stele în ceruri albastre,
În leagănul vostru de codri păstrați
În taină cântările voastre,
Căci păsări sălbatice, cu ochii arzând,
Din tainica voastră dumbravă
Se-nalță cu fală în sus, proslăvind
Nespusa a Domnului slavă.

Octombrie 1912

Hristos în biserica Ierusalimului

I

Libanul a dat chedrii
Și aurul Ofirul,
Alesu-și-a Sidonul,
Eghiptul falnic, Tirul
Tot ce avea mai mare,
Mai vederat, mai rar,
La facerea acestui
Dumnezeiesc altar.
Aicea, toată mintea,
Puterea omenească,
Pe cerul cu pământul
Voit-au să unească,
Voit-au să-mpreune
Pe om cu Dumnezeu:
Ușor era atuncea
Ce este-acuma greu.
Frumoasa Palestină
Pusese să ridice
Biserica cea mare
Lui Savaoth — se zice.
Mai patruzeci și șase
De ani a fost lucrată,
Cu marmură și aur
Spoită și-mbrăcată.
Era o fericire
Nespusă a vedea
Cum marmura cea albă
În flori se împletea
Cu aur, pietre scumpe,
Cu lemnuri felurite;
Cum se ridică-n ceruri
Coloanele-ascuțite.
Și grinzile înalte
De jos de-abia se văd,
Ușorii stâlpi în aer,

În raze se prevăd.
Când ziua albă-nuntru
Strălucitoare cade,
Cum ea de-odată-nvie
Lumina minunată,
Încât și cel mai negru,
Întunecos și rău
Și cel mai vrednic suflet
Vedea pe Dumnezeu
În mijlocul acestor
Lumini strălucitoare,
Înconjurat de stele,
Înconjurat de soare.

II

Aici, în locu-acesta,
În Israel sfințit,
Hristos în ziua ceea
Blând, falnic au venit.
Și ochii săi primblându-și
Prin străluciri, lumină,
Care ardea în ziua
De soare, aur plină
Privind senin acele
Coloane de porfir
Mărețe-mpodobite
Cu aur de Ofir,
În fața celui roșu
Granit nespus de tare
A marmurei ca chipul
Frumoaselor fecioare,
În locul rugăciunii
Ș-al darului ceresc,
Unde scârbiții oameni
Durerea-și potolesc,
Aici unde se pleacă
Genunchiul cu plânsoare
Și ochii varsă lacrimi
Și frunțile — sudoare;
Iubirea negrăită
Adâncă, mare, sfântă
În inimă pătrunde
Ca o lucire blândă;
Pe mic îl face mare,
Pe mare-l face mic,
Măria omenească
Zdrobește în nimic;
În locul unde lina,
Netulburata pace
Din umbre trecătoare

Oglinzi de soare face,
Văzut-au Domnul nostru
O mare spurcăciune:
Pe piatră, unde numai
Genunchi plecat se pune,
Hristos găsit-au marfă
Și aur și argint,
Iar primprejur — pe-aceia
Ce spurcă lucrul sfânt:
Găsit-au târgoveții
Pungași și vânzători
De vite pentru jertfă,
Vicleni amăgitori;
Pe cei ce schimbă banii,
Herghelegii, văcari,
Cu viețile pierdute,
Cu inimi de tâlhari;
Pe cei ce-și vând și cinstea
Și sufletul întreg
Și zilele lor toate
În vicleșug petrec,
Pe cei mișei ce nu știu,
Nu văd altă nimic:
Un Dumnezeu — argintul,
Credința li-i câștig.
Și lucruri ne-auzite!
Afară de văcari
Cu viețile pierdute,
Cu inimi de tâlhari,
Afar' de schimbătorii
De bani, ai căror limbă
Deodată cu schimbarea
Cârnește și se schimbă,
În hramul lui Iehova
Hristos au dat de boi,
Buhai gătiți, porumbiți
De vindere și oi
De vindere asemeni:
Pe-atunci iudeul care
Putea mai mult să vândă

Se numără mai mare.
Așa o mișelie
Hristos în hram găsit-au
Și în mânie mare
Atuncea El venit-au,
Atuncea El, cuvântul
Lui Dumnezeu, El, Mielul
Cel blând, au dat afară
Tâlharii de tot felul
Din hramul Palestinei,
Pe vameși — iudei,
Pe vânzători de jertfă,
Pe ceialalți mișei,
Măsuțele cu banii
Le-au răsturnat pe toate,
Făcând bici de frânghie.
În sfânta Lui dreptate
Gonit-au târgoveții
Și schimbătorii toți
Ai banilor de jertfă
Afară ca pe hoți.
Au zis Hristos — s-audă
Destrăbălata gloată,
Să ieie-aminte lumea
În răutăți scăldată:
„Nu faceți voi, pierduții
Fățarnici cărturari,
A Tatălui meu casă
Cuib mare de tâlhari".

Aprilie 1913

Table of Contents

Limba Noastră
Eu cânt
Cântecul zorilor
Țăranii
Țara
În zarea anilor
Atunci când soarele apune
Pocăința hoțului
Mângâiere
Cina cea de taină
Hristos au înviat
Cântecul clopotului
Un vis dorit
Mântuirea
Un sfat
Roagă-te
Lumina cea de seară
Psalmul al 83-lea
Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim
Îngerul și mironosițele
În dimineața duminicii
Înălțarea la cer a Domnului Iisus Hristos
Fratelui creștin
Căutarea lui Dumnezeu
Noaptea nașterii
În Betleem
Hristos pruncul
Hristos
Mama
Limba noastră
Văd prăbușirea
Cântec de leagăn
Atâtea chipuri
Pietre vechi
I
II
Basarabenilor

Frunza nucului
Unora
La noul-Neamț
Deasupra Târgului Bârlad
Muncitorul
Fie voia ta!
Hristos după cina cea de taină
Cântarea slavei
Hristos în biserica Ierusalimului
I
II

Table of Contents

Limba Noastră	1
Eu cânt	2
Cântecul zorilor	4
Țăranii	7
Țara	9
În zarea anilor	12
Atunci când soarele apune	13
Pocăința hoțului	14
Mângâiere	16
Cina cea de taină	17
Hristos au înviat	18
Cântecul clopotului	20
Un vis dorit	21
Mântuirea	23
Un sfat	25
Roagă-te	26
Lumina cea de seară	27
Psalmul al 83-lea	28
Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim	30
Îngerul și mironosițele	33
În dimineața duminicii	35
Înălțarea la cer a Domnului Iisus Hristos	37
Fratelui creștin	38
Căutarea lui Dumnezeu	39
Noaptea nașterii	41
În Betleem	45
Hristos pruncul	46

Hristos 47
Mama 48
Limba noastră 50
Văd prăbușirea 52
Cântec de leagăn 53
Atâtea chipuri 55
Pietre vechi 56
I 57
II 58
Basarabenilor 59
Frunza nucului 61
Unora 63
La noul-Neamț 65
Deasupra Târgului Bârlad 67
Muncitorul 69
Fie voia ta! 74
Hristos după cina cea de taină 80
Cântarea slavei 83
Hristos în biserica Ierusalimului 86
I 87
II 89